המניח פרק שלישי בבא קמא

משום ר' ישמעאל. שני דברים אינן ברשותו כו' [ח]: **לא יהא אלא כרפשו.** המשליך זבלו ברה"ר מי לא מיחייב כי לא הפקירו ה"נ רפשו הוא דאזקיה שנתערבו המים והעפר ונעשה טיט ואלו הוא מדמוקי לה בטיוף כלים מכלל דלא אפקריה להא נור לא מייב בו כלים: **מי סברת דלא אמו מיא.** אלא נתכנסו ונעשו רפש: **בדתמו מיא.** ונבלעו קמיירי ואין כאן רפש: **ואיתי למה לי.** לאשמעינן דאמתיתין טיוף כלים והא תניא לעיל [כמ.] נשברה כדו ברה"ר והומלא אחד במים ואוקמה רבינא נמי בדלא הפקירן ובטיוף כלים: **ואדא בימות הגשמים.** ואינטריך לאשמעינן דאע"ג דברשות קנעבדי אם הזיקו מייב לשלם: **כל אלו שאמרו.** חכמים מותרין לקלקל ברה"ר ואלו הן פותקין ביבותיהן לקלח שופכין שלהם ברה"ר כו'. ביב ליטור המקלח שופכין של מי משמים הנים לרה"ר: **בכותל רעוע.** דה"ל למצינע לאסוקי אדעתיה שכותל זה עומד לסותרו [ט]: **וחייב בעל הכותל.** דה"ל לאצנעינהו: **כדליו של חבירו.** כסוי בור של חבירו: **חייב בעל הבור.** כדאמרינן במצינע קולותיו דהיינו בור בכותל רעוע של חבירו וסתר זה את כותלו דחייב המצנע והכא נמי איכא ליה לאסוקי אדעתיה שזה יטול את דליו: **פטיעה.** היא היא ומאי אשמעינן רבינא: **מהו דתימא.** לא דמי דהתם משום הכי ליכא לחיוביה לבעל כותל דלא הוי ידע ליה למצינע דלודעיה שיבא ויטול קולותיו [ב] אבל בעל הדלי דידע לבעל הבור איכא ליה לאודעיה שהוא טוטל את דליו אשמעינן רבינא דלאו היינו טעמא: **דגלא.** מידקל: **מתני' לזבלים.** שירקנו המבן והקן ועשים זבל לזבל שדות וכלימים: **כל המקלקלין ברה"ר.** רבן שמעון בן גמליאל אומרים לת"ק דלא קנים אלא שבאה אבל גופא לא כדקתני בברייתא בגמרא [ע"ב] ואתא רבן שמעון בן גמליאל למימר דגוף נמי כל הקודם בו זכה. ליטנא אחרינא כל המקלקלין ואפי' עושין ברשות: **גמ' כל שלשים יום.** דשפי לבעליהן עם: **שעל מנת כן בו.** שלא יהו מקפידין על כך: **בור חנוכה פטור.** כדכתיב הכונס לאן לדיר דקתני גמל שהיה טעון פסתן: **מאי לאו משום דברשות כ"ד.** הנים בחוץ משום פרסומי ניסא פטור: ה"ג **דתניא רבי יהודה אומר בור חנוכה פטור: מפני שהוא רשות מצוה.** כלומר משום רשות כ"ד דמצוה מיפטר אבל ברשות כ"ד דלאו מצוה חייב: **מותרין לקלקל.** כגון פותקין ביבותיהן וגורפין מערות:

תנו

לא יהא אלא כרפשו. הא דלא דייק הכי לעיל (דף כמ.) בהומלק אחד במים משום דהתם לא מיירי ששפכם בכוונה אבל הכא תנא השופך משמע ששפכם בכוונה במקום שנעשין רפש וטיט ת"ל בריש קתני הומלקו משמע דלא עשו המים אלא המלקה אבל הכא קתני החוק משמע שנמים עלמן החק: **בדתמו מיא.** פירוש בתמו מיא נמי מיירי ומיתא ליה לאוקמי בין תמו בין לא תמו ודוקא בכלים מלאוקמי דוקא בלא תמו ובין בכלים ובין בעצמו ות"ת ואי תמו מיא אמתא מפקר להו והוי בור ופטור בו הכלים וי"ל דלא תמו כל כך שלא יהא עדיין ראויין לשוס דבר ואי הוי הוי גרם מיפכא הוי נימא מי סברת דתמו מיא ונכנסו בעפר ונעשה טיט לא דלא תמו מיא שהמים צלולים עדיין דמסתמא לא אפקרינהו: **וחייב** בעל הכותל. ות"ת כותל רעוע נמי אינעי ליה לאסוקי אדעתיה שמא הנייעם שם כשהיתה ברשו וי"ל דמ"מ ראוי המצנע להתחייב כיון שפסגא ואין צריך להעמיד ברעוע מעיקרו: **שלא** תעכב המחרישה. בירושלמי מפרש כדי שלא תעלה המחרישה: **אפילו** תימא רבי יהודה בו'. ות"ת והא תמני' קתני כל הקודם בהן זכה וי"ל דכל הקודם בהן לאחר שלשים יום זכה ותימה למאי דס"ד דמתניתין בשעת הוצאת זבלים מקשה ליה דלשב"ג אדלשב"ג דקתני במתני' דחייב לשלם ובהכית והעלייה (ב"מ דף קיח:) תנא לשב"ג אומר אף מתקן מלאכתו כל שלשים יום ודייק מינה בגמ' דס"ל כל מקום שנתנו מכמים רשות להניח והזיק פטור מלשלם ולפי לשון אחר שפירש בקונטרס דלשב"ג פליג אמ"ק וס"ל דאפילו הנים ברשות מייבין לשלם קשה אפי' לפי המסקנא ושמא אין ה